

Dosarul nr. 2rac-35/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Dutca, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

13 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Incomaș”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „TM Complex Construcții”, reprezentată de avocatul Vlad Vlaicu împotriva Societății pe Acțiuni „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 7 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Incomaș” și menținută hotărârea din 30 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 25 octombrie 2018, SRL „TM Complex Construcții”, reprezentată de avocatul Vlad Vlaicu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că între SA „Incomaș”, în calitate de antreprenor general și SRL „TM Complex Construcții”, în calitate de subantreprenor, la 2 iulie 2014 a fost încheiat contractul de subantrepriză nr. 02/07-12, cu valoare aproximativă, conform art. 5.1, de 1 631 472 de lei și cu specificațiile tehnice conform anexei nr. 1 la contract, instalarea coșurilor de fum de următoarele specificații – d – 250 și lungimea de 12 m, canale de fum cu d – 250 contra unui cost de 67 978 de lei bucata (anexa nr. 1) și oferta comercială anexată (doc. 3).

A comunicat că ulterior, SA „Incomaș” a solicitat modificarea specificațiilor tehnice, fiind semnate la contract 4 anexe, care conțin specificațiile noi ale obiectelor și anume: coșuri de fum – d – 225, lungime 12 m, d – 225, lungime 17 m, d – 350, lungime 12 m, d – 400, lungime 17 m, canale de fum d – 225, d – 200, d – 350, d –

400, deflectoare d – 315, d – 200, fiind stabilite pentru fiecare anexă obligațiile pecuniare care urmează să le plătească în favoarea SRL „TM Complex Construcții” și anume conform anexei nr. 2 în mărime de 2 275 762 de lei, conform anexei nr. 3 – 132 806 de lei, conform anexei nr. 4 – 82 500 de lei.

A evidențiat că SRL „TM Complex Construcții” și-a îndeplinit toate obligațiunile în termen, fiind semnate și actele de predare-primire a lucrărilor, la care SA „Incomaș” nu a avut pretenții, însă ultima nu și-a îndeplinit obligațiunile pecuniare, acumulând o restanță, conform actului de verificare reciprocă din 31 decembrie 2015 în mărime de 152 631,69 de lei, dintre care la 18 mai 2017 au fost achitate 20 000 de lei, iar la 13 iunie 2017 - 10 000 de lei, restanța în mărime de 122 631,39 de lei, nefiind achitată până în prezent.

Astfel, la insistența SA „Incomaș” a fost încheiată anexa nr. 2 la contractul nr. 02/07 din 2 iulie 2014, semnată de ambele părți, în baza căreia SRL „TM Complex Construcții” a efectuat executarea lucrărilor de construcție a 24 coșuri de fum și a 24 canale de fum și executarea lucrărilor suplimentare la proiectul „Acordul de utilizare eficientă a combustibilului solid din biomasă”, iar SA „Incomaș” nu a achitat până în prezent factura fiscal nr. JV 6918402 în sumă de 638 006,52 de lei, eliberată la 18 ianuarie 2016.

Faptul că SRL „TM Complex Construcții” a executat lucrările în termen și este de bună-credință este dovedit prin actul de îndeplinire a lucrărilor nr. 4 în sumă de 638 006,52 de lei din 18 ianuarie 2016 semnat de către ambele părți.

Faptul existenței datoriei SA „Incomaș” este confirmată nu doar prin factura fiscală nr. JV 6918402, dar și prin actul de verificare și decontare reciprocă semnat de SA „Incomaș” și SRL „TM Complex Construcții” pentru perioada 1 ianuarie 2016 - 26 ianuarie 2016, prin care a fost recunoscută în favoarea SRL „TM Complex Construcții” o creanță în sumă de 760 638,21 de lei.

Așadar, în adresa SA „Incomaș” au fost trimise mai multe somații despre finalizarea efectuării lucrărilor în conformitate cu contractul de subantrepriză nr. 02/07-12 din 2 iulie 2014 și achitarea sumei restante, însă acesta nu a răspuns.

A considerat că SA „Incomaș” se eschivează neîntemeiat de la executarea obligației contractuale, nu s-a prezentat pentru a negocia un acord de împăcare, ceea ce denotă că este de rea-credință, deși a asigurat verbal că sumele vor fi achitate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 9, 10, 11, 602, 617, 619, 946 Cod civil, art. 5, 7, 38, 90, 96, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SA „Incomaș” în beneficiul SRL „TM Complex Construcții” a datoriei în mărime de 760 638,21 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 417 927,52 de lei, a penalității în mărime de 323 271,24 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 14 martie 2019, SA „Incomaș” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „TM Complex Construcții”, prin care a solicitat obligarea SRL „TM Complex Construcții” să prezinte toate procesele-verbale de recepție finală a cazangeriilor, în conformitate cu prevederile contractului nr. 02/07-12 din 2 iulie 2014 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 11 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost restituită cererea reconvențională depusă de SA „Incomaș”

Prin hotărârea din 30 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

Au fost încasate de la SA „Incomaș” în beneficiul SRL „TM Complex Construcții” suma de 760 638,21 de lei cu titlu de datorie, suma de 223 708,21 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 49 547,14 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare, în total suma de 1 033 893,56 de lei.

A fost respinsă ca neîntemeiată pretenția SRL „TM Complex Construcții” împotriva SA „Incomaș” privind încasarea penalității.

Prin decizia din 7 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Incomaș” și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că în virtutea raportului obligational existent între părți, prin semnarea facturilor fiscale, a actelor de verificare reciprocă, a actelor de îndeplinire a lucrărilor SA „Incomaș” a recunoscut efectuarea lucrărilor de către SRL „TM Complex Construcții” și acceptat fără a înainta careva obiecții față de lucrările întreprinse.

Prin urmare, în condițiile existenței contractului de antrepriză, fiind respectată obligația de efectuare a lucrărilor, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că SA „Incomaș” urma să-și onoreze și obligația corelativă de plată, obligație de la care s-a eschivat, dar a recunoscut-o prin semnarea actelor.

Totodată, instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute nici alegațiile SA „Incomaș” privind încălcarea drepturilor prin netransmiterea recursului împotriva încheierii de restituire a cererii reconvenționale, or prima instanță a argumentat prin prisma art. 173 alin. (3) CPC această chestiune.

Astfel, instanța de apel a constatat că soluția emisă de prima instanță este justă și întemeiată, având la bază un cumul de dovezi administrate, căroro le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită.

Având în vedere prevederile art. 98 alin. (4) CPC, instanța de apel a stabilit că SA „Incomaș” a fost scutită de la plata taxei de stat, iar odată cu respingerea cererii de apel, urmează să achite și taxa de stat în mărime de 22 147,79 de lei.

La 13 octombrie 2020, SA „Incomaș” a declarat recurs împotriva deciziei din 7 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată, precum și casarea încheierii primei instanțe privind restituirea cererii reconvenționale depusă de SA „Incomaș”, cu remiterea cauzei în prima instanță la etapa primirii acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat că în conformitate cu art. 5.4. din contractul de subantrepriză nr. 02/07-12 din 2 iulie 2014, 10 % din suma contractului vor fi achitate după recepția finală a cazangeriilor.

Prevederile art. 5.4. din contractul menționat coraborat cu prevederile art. 352 Cod civil constituie clauze suspensive, or intimata nu a prezentat SA „Incomaș” procesele-verbale de recepție finală a cazangeriilor, deci nu a survenit obligația de plată integrală a sumei contractuale.

A comunicat recurenta că la 11 martie 2019, s-a adresat instanței de judecată cu o cerere privind obligarea intimitei de a prezenta procesele-verbale de recepție finală a lucrărilor, însă cererea depusă a fost declarată drept inadmisibilă, privând astfel SA „Incomaș” de dreptul la un proces echitabil.

A menționat că lipsa proceselor-verbale de recepție finală a lucrărilor, prin prisma art. 5.4. din contractul menționat, duce la excluderea totală a obligației SA „Incomaș” de a executa plățile conform contractului nominalizat.

Totodată, a remarcat că instanța de apel nu s-a pronunțat în decizia sa cu privire la cerere reconvențională în cauză și care a fost restituită de prima instanță.

Așadar, a relatat că la 14 martie 2019, SA „Incomaș” a depus o cerere reconvențională prin care a solicitat instanței de judecată a obliga SRL „TM Complex Construcții” să prezinte toate procesele-verbale de recepție finală a cazangeriilor, în conformitate cu prevederile contractului nr. 02/07-12 din 2 iulie 2014.

Prin încheierea pronunțată de prima instanță în ședința din 11 aprilie 2019, cererea reconvențională a fost restituită.

Instanța de apel a indicat că recursul la această încheiere nu a fost depus în instanța superioară, însă refuzul primei instanțe a fost exprimat sub forma unei încheieri protocolare, care se atacă odată cu fondul cauzei.

Instanța de apel nu s-a pronunțat pe marginea celor două cereri invocate în apel: cererii privind citare în proces a administratorului provizoriu Veaceslav Timotin, conform art. 25 alin. (5) din Legea insolvenței și cererii privind suspendarea examinării cauzei inițiate prin cererea SRL „TM Complex Construcții” împotriva SA „Incomaș” privind încasarea datoriei, a penalității și a dobânzii de întârziere până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii insolvenței.

Contrar prevederilor art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor cerințelor invocate în apel.

În cadrul dosarului privind examinarea cererii introductive, SRL „TM Complex Construcții” a depus o cerere de alăturare la cererea introductivă înaintată de către SRL „Ruviconstruct”, înaintând aceleași cerințe reflectate și în acțiunea civilă, cererea fiind admisă spre examinare de instanța de judecată, contrar prevederilor art. 267 lit. d) CPC.

La fel, a evidențiat că instanța de apel, în pofida numirii datei, orei și locului desfășurării ședinței, a examinat cererea de apel fără invitația apelantului la sala de ședințe, în acest sens SA „Incomaș” nu și-a putut apăra drepturile și interesele legitime.

Instanța de apel a aplicat incorect norma legii, încasând de la SA „Incomaș” taxa de stat în mărime de 22 147,79 de lei conform art. 98 alin. (4) CPC.

Astfel, în conformitate cu articolul menționat de la partea care a pierdut procesul se încasează cheltuieli suportate de instanța de judecată, dar nu taxa de stat de care apelantul a fost scutit integral conform încheierii din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 16 noiembrie 2020, SA „Incomaș” a depus cerere de concretizare a recursului, prin care a solicitat modificarea deciziei din 7 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin anularea încasării în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 22 147,79 de lei și modificarea hotărârii din 30 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin respingerea cerinței de încasare a dobânzii de întârziere în mărime de 223 708,21 de lei și a taxei de stat în mărime de 6 711,24 de lei.

La 28 decembrie 2020, SRL „TM Complex Construcții”, reprezentată de avocatul Vlad Vlaicu a depus referință la recursul declarat de SA „Incomaș”, solicitând respingerea recursului ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 15 septembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 85 vol. II), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 octombrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Incomaș”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Incomaș”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, deoarece argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Pe de altă parte, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că nu constituie temei de a declara admisibil recursul SA „Incomaș” nici argumentul precum că instanța de apel, în pofida numirii datei, orei și locului desfășurării ședinței, a examinat cererea de apel fără invitația reprezentantului apelantului la sala de ședințe, acesta fiind unul declarativ, în susținerea căruia nu au fost prezentate probe.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SA „Incomaș” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Incomaș”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic